

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.66.099>

УДК 001.32(477):02-05:37.018.45

Оксана Клименко,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>,

кандидатка історичних наук, доцентка,

завідувачка відділу наукових видань,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: klimenko_oz@ukr.net

Олена Сокур,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>,

кандидатка наук із соціальних комунікацій,

завідувачка відділу науково-методичної роботи,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: sokurol@ukr.net

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Метою статті є визначення актуальних особливостей дистанційного навчання працівників наукових установ Національної академії наук України в умовах несприятливих зовнішніх впливів і чинників. **Методологічну основу** становили формально-логічний та соціально-комунікаційний підходи; методи аналізу і синтезу, когнітивний і метод узагальнення, що уможливило достеменно реалізувати мету дослідження. **Наукова новизна полягає** в обґрунтуванні актуальних особливостей дистанційного навчання працівників наукових установ Національної академії наук України в умовах несприятливих зовнішніх впливів і чинників. **Висновки.** Представлене дослідження засвідчило, що сучасному бібліотечному працівнику академічної бібліотеки є де вчитися, підвищуючи загальний рівень обізнаності, удосконалюючи раніше набуті навички, опановуючи нові фахові компетенції. Українська

бібліотечна асоціація пропонує на своєму сайті записи найцікавіших вебінарів з актуальних питань бібліотечної справи. На теренах Інтернету регулярно з'являються нові проєкти для саморозвитку та професійного вдосконалення, функціонують вітчизняні онлайн-платформи, які надають бібліотечним працівникам ефективні інструменти для покращення фахових компетенцій, здобуття нових знань та інноваційних корисних навичок.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, бібліотечний працівник, наукова комунікація, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна академія наук України.

Актуальність теми дослідження. Інформаційне суспільство характеризується створенням глобального інформаційного простору, збільшенням ролі інформації та знань у житті людства. Міжнародним та національним законодавством визначено необхідність розвитку інформаційного суспільства, зорієнтованого на інтереси людей, в якому кожна людина може мати вільний доступ до інформації. Широкомасштабне виробництво цифрової інформації та величезна кількість джерел, що існують винятково в електронному вигляді, створюють середовище, в якому бібліотеки не лише успішно опановують та використовують інформаційні та технологічні ресурси Інтернету, а насамперед заявляють про себе, надаючи суспільству інформацію про свої фонди та послуги у мережевому просторі.

Сьогодні впровадження нових форм і засобів організації бібліотечно-інформаційних ресурсів потребує розробки та адаптації таких прийомів, які б відповідали викликам сучасного інформаційного середовища, забезпечували оптимальний, як швидкий, так і багатоаспектний доступ до невпинно зростаючого числа ресурсів в умовах сталого розвитку інформаційних технологій [5].

Аналіз досліджень і публікацій. Сучасні впливи функціонування людського соціуму спровокували появу нових форм роботи та методів співорганізації заходів із підвищення кваліфікації. Питання підвищення кваліфікації та бібліотечної освіти загалом постійно перебуває у полі зору як практиків, так і теоретиків вітчизняної бібліотечної справи, адже саме якісний кадровий склад є головною запорукою успішної реалізації мети бібліотеки. Так, активну увагу до обраної теми виявили В. Бабич, Д. Балака, Н. Бачинська, О. Башун, Т. Вилегжаніна, І. Давидова,

С. Зворський, В. Іваницький, В. Ільганаєва, О. Карпінська, О. Клименко, О. Кобелев, Г. Ковальчук, В. Козловський, Н. Кушнарєнко, О. Мар'їна, Ю. Меженко, І. Нілова, Т. Новальська, Л. Одинока, А. Свобода, Н. Смаглова, О. Сокальський, О. Сокур, А. Соляник, В. Сошинська, І. Тимошенко, Н. Фрідьєва, І. Черняк, І. Шевченко, Г. Шемаєва, І. Штефан та багато інших теоретиків і практиків бібліотечної справи України.

Історія вивчення питання підготовки та перепідготовки бібліотекарів та наукових працівників у галузі бібліотекознавства, книгознавства та бібліографознавства сягає початку діяльності Всенародної бібліотеки при Українській Академії наук (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), тобто фактично охоплює сторічний період.

Питання підготовки кадрів вищої кваліфікації для бібліотекознавчих та книгознавчих досліджень у наукових бібліотеках України порушив В. Іваницький (1926, 1927) [1; 2]. В. Козловський (1926) розробив та подав план роботи дворічних бібліотечних курсів у Києві та план роботи спеціальних курсів, організованих Всенародною бібліотекою України [10]. У дисертації І. Шевченко (1998) доведено, що навчальний процес, побудований на проблемно-модульній основі, дає можливість диференціації змісту навчання, забезпечення розробки навчальних курсів у повному, скороченому чи поглибленому варіантах, сприяє індивідуальному темпу вивчення та засвоєння навчального матеріалу [15].

В. Ільганаєвою [3] детально викладено власне бачення бібліотечної освіти й методологічної суті соціальних комунікацій. В основу концепції соціальних комунікацій (соціальні комунікації як складник теорії комунікації) авторкою покладено буття людини, яке базується на суспільстві як комунікаційній єдності. Останнє спирається на культурогенез і цивілізаційний розвиток людства та комунікаційну діяльність людини у суспільстві. За викладеною теорією, на думку автора, структуру комунікаційного знання становлять три рівні: 1) загальна теорія комунікації; 2) загальна теорія біологічної комунікації та загальна теорія соціальної комунікації; 3) теорія видових і міжвидових комунікацій та окремі комунікативні теорії.

Особливості організації підвищення кваліфікації бібліотечних працівників бібліотечної мережі НАН України висвітлено у дослідженнях фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського О. Клименко і О. Сокур [5–9; 14] та А. Свободи і Н. Смаглової [13].

Отже, питання бібліотечної освіти та підвищення кваліфікації бібліотечних працівників завжди були у полі зору їх бібліотекознавців.

Метою статті є визначення актуальних особливостей дистанційного навчання працівників наукових установ Національної академії наук України в умовах несприятливих зовнішніх впливів і чинників.

Виклад основного матеріалу. У лютому 2020 р. у НБУВ відбувся семінар «Профіль установи у Web of Science: функції, можливості, створення, корегування» для співробітників наукових установ НАН України, відповідальних за створення і підтримку профілів у своїх інститутах. Упродовж заходу, на якому були присутні й бібліотекарі наукових установ НАН України, серед висвітлених питань були: що таке профіль установи, яка процедура його створення, чим наповнювати контент, які показники публікаційної активності можна отримати і як їх проаналізувати, як оформити заявку на створення профілю тощо.

У грудні 2020 р. відбувся традиційний щорічний семінар для працівників бібліотек наукових установ НАН України «Бібліотека наукової установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності», який вперше пройшов у форматі онлайн-зустрічі на платформі Zoom. У заході взяли участь більше 30 учасників, зокрема – представники Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника та фахівці шістнадцяти бібліотек наукових установ НАН України. Позитивним моментом є той факт, що за багато років уперше зустрілися бібліотекарі наукових установ Національної академії наук України міст Києва, Харкова і Львова.

У 2021 р. Інститутом бібліотекознавства НБУВ у рамках заходів із підвищення професійної компетенції бібліотечних працівників НУ НАН України проведено п'ять науково-комунікативних заходів у форматах онлайн-зустрічей та змішаній формі.

2 березня відбувся тематичний семінар «Сучасні тенденції виставкової діяльності бібліотек наукових установ Національної академії наук України», на якому учасники ознайомилися з перспективами запровадження електронних сервісів у бібліотеках мережі НАН України. Зокрема, фахівцями НБУВ було представлено дистанційні сервіси формування та представлення електронних інформаційних ресурсів і продуктів, які вже працюють на порталі НБУВ.

Для бібліотекарів України 6 квітня провідною науковою співробітницею Інституту бібліотекознавства, докторкою історичних наук,

старшою науковою співробітницею Н. В. Стрішенець організовано і проведено семінар «Сучасна предметна каталогізація в наукових бібліотеках: теоретичні і практичні аспекти». На заході було розглянуто важливі аспекти означеної тематики: предметні рубрики як невід'ємний складник каталожного запису; вимоги до авторитетних предметних даних – важлива частина нового стандарту каталогізації та обміну даними «Resource Description and Access» (RDA); особливості використання предметних рубрик у RDA. Учасникам також представили практику предметної каталогізації в Україні, познайомили зі списками предметних рубрик, які використовуються бібліотеками країни та які можна покласти в основу національного авторитетного файлу предметних рубрик.

22 квітня завідувачкою відділу науково-методичної роботи Інституту бібліотекознавства НБУВ, кандидаткою наук із соціальних комунікацій О. Л. Сокур для бібліотекарів мережі бібліотек НАН України у межах підвищення кваліфікації було проведено оглядову лекцію, мета якої – ознайомлення з безкоштовними навчальними курсами на освітніх платформах та огляд науково-комунікативних подій, які було заплановано провідними науковими бібліотеками України, іншими організаціями й установами на 2021 рік. Лекцію було проведено онлайн на платформі Zoom.

Тематичний семінар «Електронна виставка – нові можливості у цифрову епоху», організований у змішаному форматі офлайнної та онлайнної зустрічі (на платформі Zoom), відбувся 16 червня. Учасникам було представлено технологію організації електронної виставки у науковій бібліотеці та наголошено на застосуванні нових підходів щодо реалізації традиційної функції бібліотек – надання якісних бібліотечних послуг користувачеві, розкриття і популяризація фондів та видань наукових установ НАН України.

14 грудня для працівників бібліотек наукових установ НАН України у форматі онлайнної зустрічі на платформі Zoom відбувся науково-методичний семінар «Взаємодія академічних бібліотек в умовах розвитку системи електронної комунікації: завдання та основні напрями діяльності». Учасники заходу ознайомилися зі специфікою функціонування соціальних медіа та перевагами їх застосування в інформаційно-бібліотечній діяльності бібліотек наукових установ НАН України, перспективами впровадження можливостей соціальних медіа у роботу. Також біблі-

отечних працівників було поінформовано щодо діяльності бібліотек наукових установ НАН України у 2020–2021 рр., представлено звітні форми за 2021 р. та нові показники, які запроваджено на 2022 р.

Високий професійний рівень бібліотечних працівників НУ НАН України засвідчує їхня активна участь у наукових конференціях та інших заходах. Зокрема, з доповідями секції І «Сучасні виклики та завдання бібліотек в умовах цифровізації» міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Розвиток бібліотечно-інформаційного потенціалу в умовах цифровізації» (6–8 жовтня 2020 р.) виступили В. Мудроха, кандидатка наук із соціальних комунікацій, завідувачка відділу бібліотекознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (далі ЛННБ України ім. В. Стефаника) (доповідь «Роль національної бібліотеки у формуванні професійних компетенцій фахівців: спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»), Г. Мельник-Хоха, молодша науковий співробітник відділу бібліотекознавства ЛННБ України ім. В. Стефаника (доповідь «Вплив віддаленого режиму роботи науковців на відвідуваність передплачених ресурсів ЛННБ України ім. В. Стефаника») та С. Олексів, молодша наукова співробітниця відділу бібліотекознавства ЛННБ України імені В. Стефаника (доповідь «Обслуговування віддалених користувачів ЛННБ України імені В. Стефаника шляхом електронного доставляння документів»).

Відповідно, у секції І «Бібліотечно-інформаційний комплекс: управління в умовах трансформації наукових комунікацій» міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями» (5–7 жовтня 2021 р.): З. Грень, вчений секретар ЛННБ України ім. В. Стефаника, кандидатка наук із соціальних комунікацій (доповідь «Основні напрями міжнародної діяльності Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника на сучасному етапі»), І. Вакула, завідувачка бібліотечно-інформаційного відділу Шевченківського національного заповідника (доповідь «Бібліотека Шевченківського національного заповідника: історія створення, особливості комплектування»). Участь у таких заходах дозволяє не лише продемонструвати власні досягнення, а запозичити кращий досвід у своїх колег.

У центрі уваги бібліотечної мережі Національної академії наук України – орієнтація на цифровізацію, створення тематичних електронних

баз даних, робота з фондом, популяризація здобутків української науки у світі через підготовку бібліографічних покажчиків та електронних виставок, що є орієнтиром подальшої розбудови системи підвищення кваліфікації співробітників бібліотек наукових установ НАН України [7].

Висновки. Сучасному бібліотечному працівнику академічної бібліотеки є де вчитися, підвищуючи загальний рівень обізнаності, удосконалюючи раніше набуті навички, опановуючи нові фахові компетенції. Важливими для підвищення професійної кваліфікації є галузеві вебінари, які проводять практики бібліотечної справи як національних, так і обласних бібліотек. Українська бібліотечна асоціація пропонує на своєму сайті записи найцікавіших вебінарів з актуальних питань бібліотечної справи. На теренах Інтернету регулярно з'являються нові проекти для саморозвитку та професійного вдосконалення, функціонують вітчизняні онлайн-платформи, які надають бібліотечним працівникам ефективні інструменти для покращення фахових компетенцій, здобуття нових знань та інноваційних корисних навичок [11].

З 24 лютого 2022 р. Україна перебуває у стані війни через віроломний напад Російської Федерації, що, фактично, остаточно утвердило питання організації безперервної освіти у дистанційному форматі як процесу, що спрямований на всебічний розвиток особистості, систематичне поповнення знань, удосконалення професійної компетентності.

Список використаних джерел

1. Іваницький В. Ф. Науково-дослідча праця в галузі книгознавства та бібліотекознавства в зв'язку з підготуванням бібліотекарів та встановленням аспірантури при наукових бібліотеках. *Бібліотечний збірник*. 1926. Ч. 1. С. 29–39.
2. Іваницький В. Ф. Підготування наукових бібліотекарів і взагалі наукових робітників у галузі бібліотекознавства та бібліографії. *Бібліотечний збірник*. 1927. Ч. 2. С. 93–105.
3. Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта: нова парадигма розвитку : монографія / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 1996. 254 с.
4. Карпінська О. С., Балака Д. А. До питання про підготування робітників наукових бібліотек УСРР. *Журнал бібліотекознавства та бібліографії*. 1927. № 1. С. 102–110.
5. Клименко О. З., Сокур О. Л. Діяльність мережі бібліотек Національної академії наук України: формування та промоція історії української науки. *Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, крос-медійність*,

клієнтоорієнтованість : матеріали та тези доповідей і повідомлень XXII Всеукр. (з міжнар. участю) наук.-практ. конф. *Короленківські читання 2019*. (Харків, 24–25 жовт. 2019 р.) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Харків. держ. акад. культури, Харків. обл. від-ня (філія) ВГО Укр. бібл. асоц. ; [редкол.: В. Д. Ракитянська (голова) та ін.]. Харків, 2020. С. 254–261. URL: https://drive.google.com/file/d/1aSNA1B0me3wtrSwmx_v6HjDSHHWCFzuT/view.

6. Клименко О. З., Сокур О. Л. Організація підвищення кваліфікації бібліотекарів наукових установ Національної академії наук України в умовах карантину: здобутки і перспективи. *Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій* : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / редкол. : М. М. Медведь, В. В. Воробець, Л. О. Мельник та ін. ; ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Наук. б-ка. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. С. 48–52. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/38018/1/%d0%9e%d0%a0%d0%93%d0%90%d0%9d%d0%86%d0%97%d0%90%d0%a6%d0%86%d0%af%20%d0%9f%d0%86%d0%94%d0%92%d0%98%d0%a9%d0%95%d0%9d%d0%9d%d0%af.pdf>.

7. Клименко О., Сокур О. Підвищення кваліфікації бібліотекарів мережі наукових установ Національної академії наук України в умовах карантинних обмежень COVID-19. *Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: метаморфози навчального дизайну* : зб. матеріалів XI Міжнар. наук.-практ. конф. / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, Я. О. Хіміч. Київ : УБА, 2021. С. 58–62. URL: https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021

8. Клименко О. З., Сокур О. Л. Підвищення кваліфікації у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: адвокація & промоція. *Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: орієнтири створення* : зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф. / ВГО Укр. бібл. асоц. ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. Київ : УБА, 2020. С. 43–46. URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/news/2020/Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf.

9. Клименко О., Сокур О. Розбудова системи підвищення кваліфікації бібліотекарів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: від традиції до інновацій. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*. 2019. Вип. 11 (27). С. 550–558.

10. Козловський В. О. Підготування та перепідготування середнього персоналу наукових бібліотек УСРР. *Бібліотечний збірник*. 1926. Ч. 1. С. 106–113.

11. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Затверджено Наказ Міністерства освіти і науки України 08 вересня 2020 року № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>.

12. Положення про професійне навчання кадрів на виробництві. Затверджено Наказ Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 р. № 127/151. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01#Text>.

13. Свобода А. А., Смаглова Н. І. Професійна підготовка бібліотечних кадрів як важливий чинник технологічних перетворень у бібліотеках НАН України. *Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи* : тези доп. Міжнар. наук. конф. Київ, 1995. С. 85–86.

14. Сокур О. Л. Бібліотечна онлайн-освіта. *Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2020 році* : інформаційно-аналітичний огляд. 2021. Вип. 26. С. 142–148. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004196>.

15. Шевченко І. О. Функціонування та організація системи підвищення кваліфікації бібліотечних кадрів України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 07.00.08. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 1998. 17 с.

References

1. Ivanytskyi, V. F. (1926). Naukovo-doslidcha pratsia v haluzi knyhoznavstva ta bibliotekoznavstva v zviazku z pidhotuvanniam bibliotekariv ta vstanovlenniam aspirantury pry naukovykh bibliotekakh [Research work in the field of bibliography and library science in connection with the training of librarians and the establishment of graduate school at scientific libraries]. *Bibliotchnyi zbirnyk, 1*, 29-39. [In Ukrainian].

2. Ivanytskyi, V. F. (1927). Pidhotuvannia naukovykh bibliotekariv i vzahali naukovykh robitnykiv u haluzi bibliotekoznavstva ta bibliohrafi [Training of scientific librarians and researchers in general in the field of library science and bibliography]. *Bibliotchnyi zbirnyk, 2*, 93-105. [In Ukrainian].

3. Ilhanaieva, V. O. (1996). *Bibliotchna osvita: nova paradyhma rozvytku* [Library education: a new paradigm of development]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

4. Karpinska, O. Ye., & Balyka, D. A. (1927). Do pytannia pro pidhotuvannia robitnykiv naukovykh bibliotek USRR [On the question of training employees of scientific libraries of the USSR]. *Zhurnal bibliotekoznavstva ta bibliohrafi, 1*, 102-110. [In Ukrainian].

5. Klymenko, O. Z., & Sokur, O. L. (2019, October 24–25). Dialnist merezhi bibliotek Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy: formuvannia ta promotsiia istorii ukrainskoi nauky [Activities of the library network of the National Academy of Sciences of Ukraine: formation and promotion of the history of Ukrainian science]. In *Libraries, archives, museums: converged digital communication, cross-media, customer orientation. Proceedings of the XXII All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation* (pp. 254-261), Kharkiv, Ukraine. Retrieved from https://drive.google.com/file/d/1aSNA1B0me3wtrSwmx_v6HjDShHWCFzuT/view. [In Ukrainian].

6. Klymenko, O. Z., & Sokur, O. L. (2021, October 21). Orhanizatsiia pidvyshchennia kvalifikatsii bibliotekariv naukovykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy v umovakh karantynu: zdobutky i perspektyvy [Organization of advanced training of librarians of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the conditions of quarantine: achievements and prospects]. In *A new model of the information image of the library: a change in the traditional perception of its purpose and functions. Proceedings of the III scientific-practical Internet conference* (pp. 48-52), Uzhhorod, Ukraine. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/38018/1/%d0%9e%d0%a0%d0%93%d0%90%d0%9d%d0%86%d0%97%d0%90%d0%a6%d0%86%d0%af%20%d0%9f%d0%86%d0%94%d0%92%d0%98%d0%a9%d0%95%d0%9d%d0%9d%d0%af.pdf>. [In Ukrainian].

7. Klymenko, O., & Sokur, O. (2021). Pidvyshchennia kvalifikatsii bibliotekariv merezhi naukovykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukraini v umovakh karantynnykh obmezhen COVID-19 [Advanced training of librarians of the network of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the conditions of quarantine restrictions COVID-19]. In *Suchasna informatsiino-bibliotchna osvita: metamorfozy navchalnoho dyzainu. Proceedings of the International Scientific Conference* (pp. 58-62), Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021. [In Ukrainian].

8. Klymenko, O., Z. & Sokur, O. L. (2020, February 25–28). Pidvyshchennia kvalifikatsii u Natsionalnii bibliotetsi Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho: advokatsiia & promotsiia [Advanced training in the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: advocacy & promotion]. *Modern information and library education: guidelines for co-creation. Proceedings of the International Scientific Conference* (pp. 43-46), Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://ula.org.ua/images/uba_document/news/2020/Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf. [In Ukrainian].

9. Klymenko, O., & Sokur, O. (2019). Rozbudova systemy pidvyshchennia kvalifikatsii bibliotekariv u Natsionalnii bibliotetsi Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho: vid tradytsii do innovatsii [Development of the system of professional development of librarians in the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: from traditions to innovations]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka, II*, 550-558. [In Ukrainian].

10. Kozlovskiy, V. O. (1926). Pidhotuvannia ta perepidhotuvannia serednoho personalu naukovykh bibliotek USRR [Training and retraining of secondary staff of scientific libraries of the USSR]. *Bibliotchnyi zbirnyk, I*, 106-113. [In Ukrainian].

11. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (2020). Polozhennia pro dystantsiinu formu zdobuttia povnoi zahalnoi serednoi osvity [Regulations on distance learning of general secondary education]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>. [In Ukrainian].

12. Ministerstvo pratsi ta sotsialnoi polityky Ukrainy & Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy (2021). Polozhennia pro profesiine navchannia kadriv na vyrobnytstvi [Regulations on professional training of personnel in production]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01#Text>. [In Ukrainian].

13. Svoboda, A. A., & Smahlova, N. I. (1995). Profesiina pidhotovka biblioteknykh kadriv yak vazhlyvyi chynnyk tekhnolohichnykh peretvoren u bibliotekakh NAN Ukrainy [Professional training of library staff as an important factor of technological transformations in the libraries of the NAS of Ukraine]. In *Bibliotekno-bibliohrafichni klasyfikatsii ta informatsiino-poshukovi systemy. Proceedings of the International Scientific Conference* (pp. 85-86). Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

14. Sokur, O. L. (2021). Bibliotekna onlain-osvita [Online library education]. *Robota bibliotek naukovykh ustanov Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy u 2020 rotsi*, 26, 142-148. Retrieved from <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004196>. [In Ukrainian].

15. Shevchenko, I. O. (1998). Funktsionuvannia ta orhanizatsiia systemy pidvyshchennia kvalifikatsii biblioteknykh kadriv Ukrainy [Functioning and organization of the system of advanced training of library staff of Ukraine]. (Abstract of PhD dissertation). Kyiv National University University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

Oksana Klymenko,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,

Head of the Department of Science Publications,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: klimenko_oz@ukr.net

Olena Sokur,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>

Candidate in Social Communications,

Head of the Department Of Scientific And Methodical Affairs,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: sokuro@ukr.net

DISTANCE LEARNING OF LIBRARY EMPLOYEES OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

The purpose of the article is to determine the actual features of distance learning of employees of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the conditions of adverse external influences and factors. The methodological basis of the article was formal-logical and social-communicative approaches; methods of analysis and synthesis, cognitive and generalization method, which allowed to accurately realize the purpose of the study. **Scientific novelty** lies in the substantiation of the theoretical and methodological principles of distance learning of employees of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine. The author's definition of the term "distance learning of librarians" is offered. **Conclusions.** The presented research showed that the modern librarian of the academic library has a place to study, raising the general level of awareness, improving previously acquired skills, mastering new professional competencies. Distance learning of librarians is a form of learning to acquire new professional knowledge, learn innovative professional competencies, increase intellectual level, develop creative abilities and reveal cognitive potential using computer and telecommunications technologies that provide interactive interaction of participants through various educational activities. (seminar, lecture, webinar, course, consultation, etc.). Important for professional development are industry webinars, which conduct library practices of both national and regional libraries. The Ukrainian Library Association offers on its website recordings of the most interesting webinars on topical issues of library affairs. New projects for self-development and professional development regularly appear on the Internet, and domestic online platforms operate, which provide librarians with effective tools for improving professional competencies, acquiring new knowledge and innovative useful skills.

Keywords: advanced training, librarian, scientific communication, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 22.12.2021 р.